

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o samosprávnych krajoch), ktorým sa po predchádzajúcom rozvinutí územnej samosprávy miest a obcí realizovala ostatná časť ustanovení štvrtej hlavy Ústavy Slovenskej republiky, prijala Národná rada Slovenskej republiky 4. júla 2001; účinnosť nadobudol dňom vykonania volieb do orgánov samosprávnych krajov 1. decembra 2001. Podľa tohto zákona vznikla a rozvíja sa územná samospráva na regionálnej úrovni.

Zákon o samosprávnych krajoch v zásade vhodným spôsobom ustanovil postavenie a kompetencie samosprávnych krajov a ich orgánov v systéme verejnej správy, ich vzťahy k orgánom štátnej správy, obciam, iným právnickým osobám a fyzickým osobám, ako aj vzájomné vzťahy orgánov samosprávnych krajov, a zároveň umožnil ustanovením § 11 ods. 2 písm. q) upraviť podrobnosti k zákonom vymedzeným ustanoveniam v štatúte.

II. Osobitná časť

Na prerokovanie a na schválenie predložený návrh dokumentu „Štatút Trenčianskeho samosprávneho kraja“ (ďalej len „štatút“) bol vypracovaný na základe potreby podrobnejšej úpravy postavenia a pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „TSK“), spôsobu hospodárenia s majetkom a základných právomocí, úloh a postavenia orgánov TSK a ďalších orgánov nimi zriadených, a to v súlade so zákonom č. 302/2001 Z.z. o samosprávnych krajoch v znení neskorších predpisov, ako aj ostatnými právnymi predpismi SR a TSK vydanými zásadami a smernicami.

Prvá časť štatútu

Úvod prvej časti štatútu obsahuje základné ustanovenia týkajúce vymedzenia predmetu štatútu, pričom v ďalších článkoch už presne vymedzuje právne postavenie TSK ako samostatného územného samosprávneho a správneho celku Slovenskej republiky so sídlom v Trenčíne, ktorý bol zriadený zákonom č. 302/2001 Z. z., a zároveň ako právnickej osoby, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov.

Ďalšie články (3. a 4.) prvej časti štatútu systematicky vymedzujú územie TSK, práva a povinnosti obyvateľov, ktorí majú trvalý pobyt v obci na území TSK, ako aj práva osôb, ktoré majú na území TSK nehnuteľný majetok, alebo sú v obci na území TSK prihlásené na prechodný pobyt, a práva cudzincov, ktorí majú v obci na území TSK povolený dlhodobý pobyt.

Osobitne sa prvá časť štatútu (článok 5.) venuje symbolom TSK – erbu, vlajke a pečati., vychádzajúc zo Všeobecne záväzného nariadenia TSK č. 25/2013 zo dňa

28.10.2013, ktoré podrobnosti týkajúce sa symbolov TSK a ich používania pri výkone samosprávy upravuje.

Rozsah pôsobnosti TSK v článku 6. prvej časti štatútu vychádza z rozsahu stanoveného zákonom o samosprávnych krajoch.

Článok 7. prvej časti štatútu zdôrazňuje povinnosť vydávania všeobecne záväzných nariadení v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada SR a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonom a s nariadeniami vlády a na úseku plnenia úloh štátnej správy aj v súlade so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Potreba úpravy spôsobu spolupráce TSK na medzinárodnej úrovni je zohľadnená v článku 8. prvej časti štatútu v podobe možnosti spolupráce TSK v rozsahu svojej pôsobnosti s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iného štátu alebo územnými celkami iných štátov a zoskupeniami iných regiónov a vyšších územných celkov, vykonávajúcich regionálne funkcie, a to na základe písomnej dohody o spolupráci, ako aj možnosti stať členom medzinárodného združenia územných celkov alebo územných orgánov. Predmetný článok ďalej upravuje spôsob uzatvorenia dohody o spolupráci.

Článok 9. prvej časti štatútu následne upravuje spôsob a rozsah spolupráce TSK s orgánmi a inštitúciami v rámci SR.

Článok 10. prvej časti štatútu je vyjadrením priamej demokracie vo forme referenda o dôležitých otázkach, ktoré sa týkajú výkonu samosprávy TSK, ak sa na tom uznesie alebo ak o to petíciou požiada aspoň 30% oprávnených voličov.

Druhá časť štatútu

Potreba úpravy hospodárenia s majetkom TSK a financovania TSK vychádza z titulu vlastníckeho práva TSK k hnutelným a nehnuteľným veciam vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávok a iných majetkových práv, ktoré slúžia na plnenie úloh samosprávneho kraja.

Cieľom tejto časti štatútu (článok 11. – 14.) je podrobnejšia úprava spôsobu hospodárenia s majetkom TSK a financovania TSK, ktorý stanovuje zákon o samosprávnych krajoch a zákon č. 446/2001 Z.z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov, a to s poukazom na Zásady hospodárenia s majetkom Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „zásady“).

Dotknutá časť štatútu tak podrobne vymedzuje predmet úpravy zásad, konkretizuje majetok TSK, spôsob nadobúdania vlastníckeho práva TSK a správu majetku TSK.

Článok 13. druhej časti štatútu obsahuje ustanovenia týkajúce sa základu finančného hospodárenia TSK, ktorým je rozpočet TSK. Ďalej presne definuje príjmy rozpočtu TSK.

Záver predmetnej časti štatútu (článok 14.) predstavuje definícia obsahu záverečného účtu TSK.

Tretia časť štatútu

S prihliadnutím na dôležitosť systému fungovania TSK z pohľadu organizačnej štruktúry je tretia časť štatútu (článok 15. – 21.) venovaná orgánom TSK – zastupiteľstvu a predsedovi TSK, ako aj ich ďalším orgánom ako sú Rada predsedov komisií a komisie.

Článok 16. tak upravuje podrobnosti týkajúce sa zloženia zastupiteľstva TSK a zároveň jeho pôsobnosť.

Vychádzajúc zo zákona o samosprávnych krajoch, článok 17. tejto časti štatútu upravuje postavenie, úlohy, právomoc a zodpovednosť predsedu TSK, ktorého zastupuje na základe písomného poverenia podpredseda (článok 18).

Z dôvodu potreby špecifikácie spôsobu zabezpečenia administratívnych a organizačných vecí orgánov TSK, je obsahom článku 19. tretej časti štatútu vymedzenie postavenia a pôsobnosti Úradu TSK.

V článku 22. tejto časti štatútu je osobitne upravené postavenie a úlohy hlavného kontrolóra TSK a Útvar hlavného kontrolóra.

Úlohou článku 23. tretej časti štatútu je presná špecifikácia práv a povinností poslancov TSK, vymedzenie ich postavenia a úprava spôsobu náhrady ich výdavkov.

Z hľadiska pôsobnosti TSK si podrobnejšiu úpravu vyžiadali organizácie (rozpočtové a príspevkové), ktoré TSK podľa osobitných predpisov zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje, a to konkrétne v článku 24. tejto časti štatútu. Obsahom tohto článku je tak definícia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a ich samotná pôsobnosť.

Štvrtá časť štatútu

Štvrtá časť štatútu definuje verejné uznania TSK a upravujú podmienky a postup pri ich udeľovaní jednotlivcom a kolektívom. Verejnými uznaniami TSK sú Cena TSK udeľovaná zastupiteľstvom TSK a Cena predsedu udeľovaná predsedom TSK.

Dokument bol vypracovaný v súčinnosti s príslušnými organizačnými útvarmi Úradu TSK.